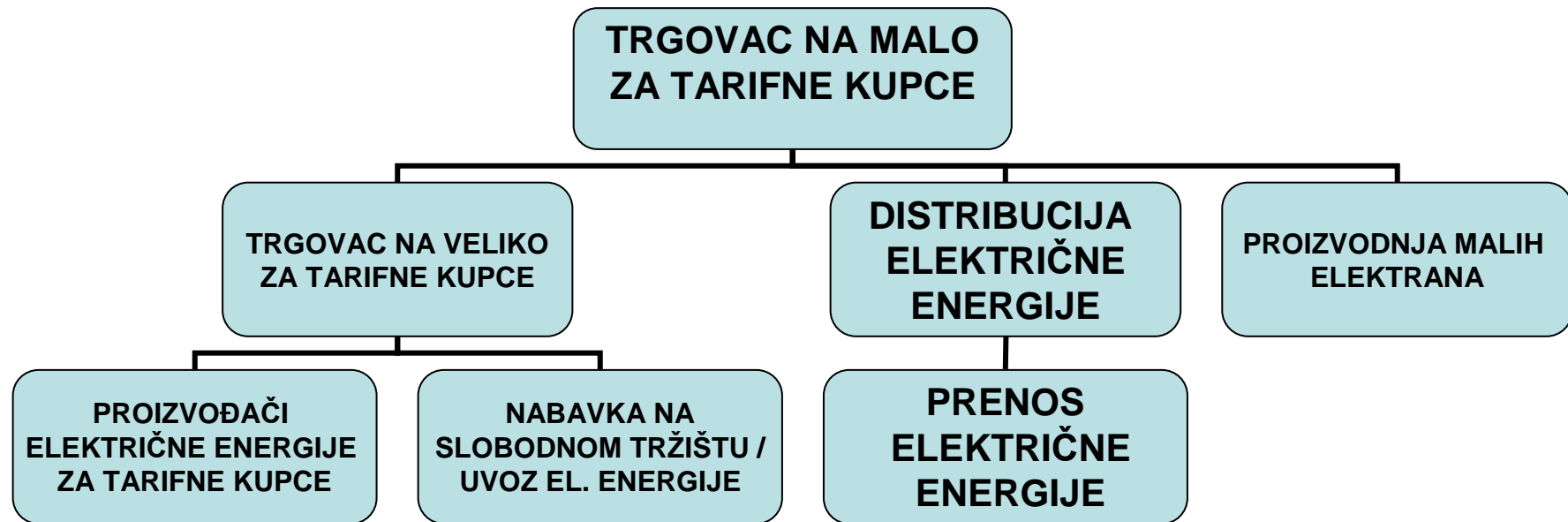

METODOLOGIJE I TARIFNI SISTEMI U ELEKTROENERGETSKOM SEKTORU SRBIJE

mr Aca Vučković, Nebojša Despotović, Biljana Obradović
Agencija za energetiku Republike Srbije
mr Predrag Rajković

ELEKTROENERGETSKI SEKTOR

(pojednostavljeni prikaz za tarifne sisteme)

METODOLOGIJE ZA ODREĐIVANJE OPRAVDANIH TROŠKOVA

- Definišu pravila za određivanje tzv. maksimalno odobrenog prihoda (MOP):
 - prenosne kompanije
 - distributivnih preduzeća
 - ukupnog, za prodaju električne energije
- Izabran metod “troškovi plus” – obezbeđuje pokriće opravdanih troškova i odgovarajući povraćaj na angažovana sredstva

ODREĐIVANJE MOP

- Opšta formula:

$$\text{MOP} = \text{OT} + \text{AM} + \text{PR} * \text{RS} - \text{OP} + \text{KF}$$

- OT – operativni troškovi
- AM – amortizacija
- PR – prinos na agražovana sredstva
- RS – regulisana sredstva
- OP – ostali prihodi
- KF – korekcionni faktor

MOP – PRENOS EL.ENERGIJE

- Za JP EMS - delatnost prenosa, upravljanja i organizovanja tržišta električne energije
- Specifičnosti:
 - troškovi delatnosti organizovanja tržišta su posebno obračunati i alocirani na ostale dve delatnosti
 - MOP za delatnost prenosa sadrži i regulatornu naknadu
 - operativni troškovi sadrže i troškove sistemskih usluga i troškove nadoknade gubitaka
 - ostalim prihodima se obuhvataju i prihodi po ITC mehanizmu i od alokacije interkonektivnih kapaciteta

MOP – DISTRIBUCIJA EL.ENERGIJE

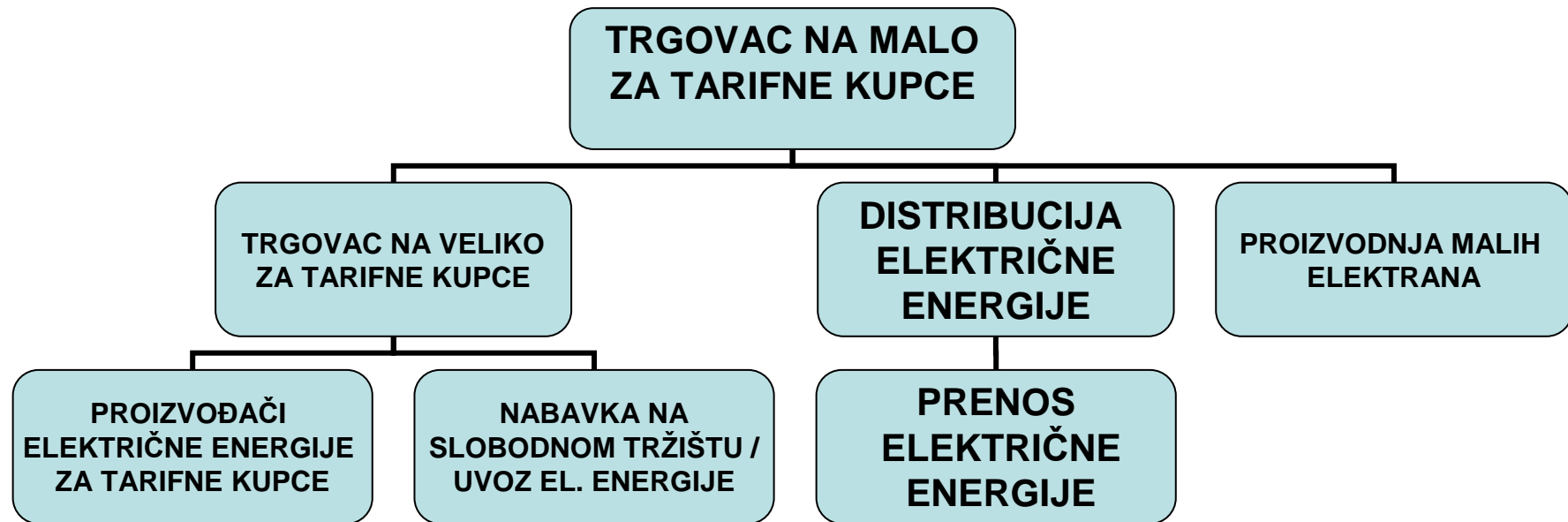
- Za svako PD za distribuciju električne energije
 - delatnost distribucije električne energije i delatnost upravljanja distributivnim sistemom
- Specifičnosti:
 - obuhvataju se troškovi prenosa
 - obuhvataju se troškovi gubitaka
- RAZLIČIT ZA SVAKO PRIVREDNO DRUŠTVO
- NE OBUHVATAJU SE TROŠKOVI VEZANI ZA DELATNOST PRODAJE TARIFNIM KUPCIMA

MOP – za prodaju tarifnim kupcima

- Predstavlja MOP trgovca na malo za tarifne kupce koji obuhvata troškove:
 - za usluge prenosa i distribucije el. energije
 - troškove proizvodnje električne energije
 - troškove trgovca na veliko za tarifne kupce
 - troškove samog trgovca na malo
- Računaju se MOP:
 - proizvođača za tarifne kupce
 - trgovca na veliko za tarifne kupce
 - trgovca na malo za tarifne kupce

ELEKTROENERGETSKI SEKTOR

(pojednostavljeni prikaz za tarifne sisteme)

TARIFNI SISTEMI

- Tarifni sistem za obračun električne energije za tarifne kupce
- Tarifni sistem za pristup i korišćenje sistema za prenos električne energije
- Tarifni sistem za pristup i korišćenje sistema za distribuciju električne energije

TS - OBRAČUN EL.ENERGIJE (1)

- Kategorije potrošnje
 - zadržane kategorije potrošača iz sadašnjeg tarifnog sistema
 - javno osvetljenje – uvedena nova grupa potrošača – svetleće reklame

TS - OBRAČUN EL.ENERGIJE (2)

- Trajanje niže tarife i odnosi tarifnih stavova više i niže tarife zadržani kao u postojećem tarifnom sistemu
 - kod industrije $VT:NT=3:1$
 - kod široke potrošnje $VT:NT=4:1$
 - trajanje niže tarife 8 sati, samo noću
- Primena u poslednjih 6 godina je dala očekivane efekte – ravniji dnevni dijagram potrošnje

TS - OBRAČUN EL.ENERGIJE (3)

- Novi tarifni stavovi
 - naknada za merno mesto – ista za sve kupce, predstavlja deo troškova distribucije koji se tiču odnosa sa kupcima i izdavanja računa (delatnost trgovine na malo)
 - prekomerna reaktivna energija – cilj da se stimuliše kompenzacija reaktivne snage
 - prekomerna snaga – cilj da se penališe potrošnja mimo elektroenergetske saglasnosti
 - tarifni stav za grupu svetleće reklame – viši od javnog osvetljenja koje je kao osnovna društvena potreba svrstano u najnižu troškovnu kategoriju

TS - OBRAČUN EL.ENERGIJE (4)

Tretman snage kod potrošača sa mernom grupom:

- petnaestominutna maksimalna snaga određena “lokalno” – na nivou jednog postrojenja, osim za Železnicu Srbije

Tretman snage kod široke potrošnje

- snaga se naplaćuje prema elektroenergetskoj saglasnosti
- u prelaznom periodu svim kupcima koji imaju trofazni priključak i odobrenu snagu 17,25 kW, obračunava se 11,04 kW
- svako može izabrati maksimalnu snagu sa kojom će u budućnosti opterećivati sistem

TS - PRENOS EL.ENERGIJE

- Korisnici – subjekti čiji su objekti fizički priključeni na prenosnu mrežu:
 - PD za distribuciju električne energije
 - tarifni i kvalifikovani kupci “vezani” na prenosnu mrežu
 - Železnice Srbije
 - HE i TE kada preuzimaju električnu energiju iz sistema za potrebe proizvodnje
 - PAP Lisina

TS - DISTRIBUCIJA EL.ENERGIJE

- Korisnici – subjekti čiji su objekti fizički priključeni na distributivnu mrežu:
 - tarifni i kvalifikovani kupci “vezani” na distributivnu mrežu
 - HE i TE kada preuzimaju električnu energiju iz distributivnog sistema za potrebe proizvodnje električne energije
- Kategorije i grupe korisnika su identične kao kod TS za prodaju električne energije
- Tarifni stavovi su po vrednosti različiti po PD za distribuciju električne energije